

TÍTULO SUPERIOR EN CONSERVACIÓN E RESTAURACIÓN DE BENS CULTURAIS

Escola Superior de Conservación e Restauración de BBCC de Galicia

Teoría e práctica das técnicas dos bens arqueolóxicos I

Departamento: Tecnoloxía e procedementos dos bens culturais

Obrigatoria da especialidade

Curso: 3º arqueoloxía

1º Cuadrimestre

4 ECTS

Teórico-práctica

Profesor: Jose Antonio Quinteiro

quinteiroalonso@edu.xunta.gal

Horario: 4 horas semanais

DESCRICIÓN DA MATERIA

Teoría e práctica dos diferentes procedementos e técnicas dos bens arqueolóxicos, para a súa aplicación na conservación e restauración: metodoloxía e materiais. Identificación das técnicas. Coñecemento e execución dos distintos procesos de elaboración do ben cultural. Métodos de copia e reprodución.

COMPETENCIAS TRANSVERSAIS

T1	Organizar e planificar o traballo de forma eficiente e motivadora.
T3	Solucionar problemas e tomar decisións que respondan aos obxectivos do traballo que se realiza.
T8	Desenvolver razoada e criticamente ideas e argumentos.
T13	Buscar a excelencia e a calidade na súa actividade profesional.
T15	Traballar de forma autónoma e valorar a importancia da iniciativa e o espírito emprendedor no exercicio profesional.
T16	Usar os medios e recursos ao seu alcance con responsabilidade cara ao patrimonio cultural e medioambiental.
T17	Contribuír coa súa actividade profesional á sensibilización social da importancia do patrimonio cultural, a súa incidencia nos diferentes ámbitos a a súa capacidade de xerar valores significativos.

COMPETENCIAS XERAIS DA TITULACIÓN

X1	Contextualizar o ben cultural, entendendo o seu significado como testemuña documental para o seu respecto e transmisión.
X2	Coñecer e identificar a composición material do ben cultural e os procedementos e técnicas empregados na súa elaboración.
X8	Desenvolver habilidades, destrezas e sensibilidades para aplicar e realizar os tratamentos de conservación e restauración
X11	Acadar a capacidade de colaborar e traballar en equipo con outros profesionais, establecendo os mecanismos axeitados de comprensión e diálogo interdisciplinario.
X15	Coñecer os riscos laborais e as medidas e normas de seguridade e saúde e a súa aplicación para o restaurador, os bens culturais e o medio

COMPETENCIAS ESPECÍFICAS DA ESPECIALIDADE DE ARQUEOLOXÍA

EA5	Establecer un diálogo interdisciplinario con outros profesionais relacionados co ámbito do patrimonio cultural, especialmente no concernerente ao arqueolóxico.
EA10	Utilizar os recursos que as novas tecnoloxías facilitan para o desenvolvemento do exercicio profesional.

COMPETENCIAS ESPECÍFICAS DA MATERIA

Coñecer os distintos metais e tipos de alleacións empregados para a creación dos bens arqueolóxicos e normativa básica como a correcta forma de aplicación, compatibilidades e diferentes usos (segundo a técnica empregada), características dos mesmos e posibilidades plásticas.
Acadar a capacidade, como consecuencia do coñecemento dos materiais constitutivos dos bens arqueolóxicos en metal e as súas compatibilidades, de comprender mellor as causas que provocan a degradación das obras (aplicación pouco correcta dos materiais, técnica defectuosa, factores ambientais, etc.) e evitalas.
Coñecer as técnicas tradicionais de produción en metal para a creación de bens culturais.
Acadar a capacidade do coñecemento práctico de diferentes técnicas bidimensionais e tridimensionais en metal.
Comprender e aplicar os diferentes procedementos e técnicas construtivas en produción de obxectos en metal.
Coñecer a dinámica das obras e as distintas fases de que consta o proceso de elaboración, a través de un contacto directo coas mesmas.
Comprender e aplicar a potencialidade de cada técnica.
Comprender e aplicar as normas de seguridade, hixiene, saúde e medio ambiente da actividade dun obradoiro.

UNIDADES DIDÁCTICAS

Unidade	Actividades	% da materia
1. Os metais tipos e características físico-químicas. Temperaturas de fusión	Observación e identificación	3%
2. Aliaxes en metais tipos e características físico-químicas.	Observación e identificación	3%
3. Moldes elásticos por colada e contacto.	Preparacións	22%
4. Positivados en cera de fundición.	Trazado e fabricación	19%
5. Moldes para fundición. Preparación do modelo.	Prácticas de colada	10%
6. A soldadura.	Prácticas	5%
7. Tipos de pátinas.	Prácticas	5%

8. Reprodución total o parcial de orixinais por medio de moldes elásticos.	Prácticas	17%
9. Métodos de reintegración volumétrica.	Prácticas	17%

PLANIFICACIÓN DOCENTE

Metodoloxías	Horas aula	Horas fóra	Total
Actividades introductorias	1		1
Sesión maxistral	9		9
Resolución de problemas ou exercicios	12	20	32
Prácticas de laboratorio	50		50
Traballo autónomo		8	8
Total	72	28	100

METODOLOXÍA DOCENTE

Metodoloxía	Descrición
Actividades introductorias	Actividades encamiñadas a presentar a materia e tomar contacto co alumnado
Sesión maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudante.
Resolución de problemas ou exercicios.	Actividade na que se formulan problemas e/ou exercicios relacionados coa materia. O alumno debe desenvolver a análise e resolución dos problemas e/ou exercicios de forma autónoma.
Prácticas	Actividades de aplicación dos coñecementos a propostas concretas e de adquisición de habilidades básicas e procedementais.

SISTEMAS DE AVALIACIÓN

Método	Criterios	% avaliación
Traballos e resolución de problemas e exercicios.	-Puntualidade na entrega. -Asimilación e aplicación dos coñecementos adquiridos. -Calidade: rigor técnico; grao de aplicación de conceptos teórico. -Responsabilidade no traballo.	80,%
Observación sistemática a través	-Participación	20%

do seguimento do traballo no taller	-Interese -Capacidade de organización	
-------------------------------------	--	--

OUTROS COMENTARIOS A AVALIACIÓN E MEDIDAS DE RECUPERACIÓN

Será imprescindible a execución de todos os traballos propostos nas diferentes unidades didácticas así como a entrega dos mesmos nas datas establecidas.

O alumnado coa titulación de diplomatura deberá demostrar o dominio das técnicas e procedementos, mediante un sistema pactado entre o docente e o alumno, a partir dunha entrevista personalizada. Valórase que as materias citadas son bastante semellantes ás que xa cursaron no seu momento.

Informarase o longo de todo o curso ó alumnado sobre a avaliación de cada un dos traballos propostos na aula. Ó rematar o curso, na convocatoria ordinaria, realizarase unha nova entrega de traballos que servirá de recuperación dos traballos non superados, sempre e cando foran entregados dentro das datas establecidas.

Todos os alumnos teñen o dereito a ser avaliados mediante unha proba final extraordinaria.

ADAPTACIÓNS CONTEMPLADAS ANTE UNHA ENSINANZA TELEMÁTICA

Aula virtual-moodle (exactamente igual que para a ensinanza presencial) para compartir apuntamentos e contidos varios co alumnado, así como para programar e entregar as tarefas. Posible uso de foros e pequenas tarefas de seguimento tipo test ou de resposta curta, no caso dun confinamento prolongado ou corentena de todo o grupo.

Webex para vídeo-clases e vídeo tutorías: clases online, posta en común do traballo feito, tutorías, etc.

Correo electrónico e mensaxería de moodle: notificacións e comunicación en xeral.

De darse o caso, realización da proba escrita a través de moodle ou google drive (neste caso todos conectados de forma simultánea).

Non se contempla a modificación dos criterios de avaliación.

En caso de confinamento e posibilidade de previsión, entrega de material para realización de prácticas na casa.

ATENCIÓN PERSONALIZADA

Ofrecerase atención personalizada ao alumnado durante todo o curso.

BIBLIOGRAFÍA RECOMENDADA

- **Manual para el artista. Medios y técnicas.** Margaret Krung. BLUME. 2008, p.256.
- **El manual del artista.** Ray Smith. BLUME. 1991, p. 352.
- **Los materiais del arte.** Ralf Mayer.
- **Conceptos fundamentais del lenguaje escultórico.** VVAA. AKAL. Bellas Artes.
- **El libro del arte.** Cennino Cennini. Akal. 2006. p. 264.
- **El recetario industrial.** VVAA. Espasa Calpe.

- ***Las técnicas artísticas.*** Corrado Maltese. Manual arte. Cátedra.
 - ***Procedimientos y materiales en la obra escultórica.*** VVAA. Akal Bellas Artes. 2009. p.207.
 - ***Técnicas y materiales del arte.*** Antonella Fuga. Electa. 2004. p. 384.
 - ***Técnicas escultóricas.*** Claire Waite Brown. Evergreen. 2007. p. 192.
- Enciclopedia de las técnicas escultóricas.*** John Plowman. Acanto. 2008. p. 176.